SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 95/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosti L., T., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

a) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 8/2009 a jeho rozsudkom z 11. júna 2009

b) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 10/2009 a jeho rozsudkom z 11. júna 2009

c) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp 11/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009

d) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp 24/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009

e) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 19/2009 a jeho rozsudkom zo 17. septembra 2009

a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti L. vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 95/2010, sp. zn. IV. ÚS 96/2010, sp. zn. IV. ÚS 97/2010, sp. zn. IV. ÚS 98/2010 a sp. zn. IV. ÚS 99/2010 p r i j í m a na ďalšie konanie a s p á j a ich na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. IV. ÚS 95/2010.

2. Konanie o sťažnostiach L. p r e r u š u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. septembra 2009 doručená sťažnosť L. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 8/2009 a jeho rozsudkom z 11. júna 2009. Sťažnosti bola po doručení ústavnému súdu pôvodne pridelená sp. zn. Rvp 1636/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáha priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti obchodnej spoločnosti W., spol. s r. o., R., o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha... Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody a starostlivosti o krajinu (ďalej len „ministerstvo“) rozhodnutím sp. zn. 6438/2008-2.1/KD z 30. júna 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania v predmetnej veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) rozhodnutím sp. zn. 130/2008-rozkl. z 18. augusta 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Sťažovateľ podal proti označenému rozhodnutiu ministra žalobu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorou sa domáhal zrušenia tohto rozhodnutia, ako aj označeného rozhodnutia ministerstva ako správneho orgánu prvého stupňa, a vrátenia veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 S 90/2008 z 9. januára 2009 žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžp 8/2009 z 11. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 3 Sžp 8/2009 z 11. júna 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil najvyšší súd jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že najvyšší súd v tejto veci postupoval a rozhodol zásadne odlišne ako v inej druhovo identickej veci.

2. Ústavnému súdu bola 18. septembra 2009 doručená ďalšia sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 10/2009 a jeho rozsudkom z 11. júna 2009. Sťažnosti bola po doručení ústavnému súdu pôvodne pridelená sp. zn. Rvp 1651/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti S., o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha... Ministerstvo rozhodnutím sp. zn. 3522/2008-2.1/KD z 21. apríla 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania v predmetnej veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím sp. zn. 112/2008-rozkl. z 26. júna 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Sťažovateľ podal proti označenému rozhodnutiu ministra žalobu krajskému súdu, ktorou sa domáhal zrušenia tohto rozhodnutia, ako aj označeného rozhodnutia ministerstva ako správneho orgánu prvého stupňa, a vrátenia veci na ďalšie konanie. Krajský súd

rozsudkom sp. zn. 2 S 160/2008 z 10. decembra 2008 žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžp 10/2009 z 11. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 3 Sžp 10/2009 z 11. júna 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil najvyšší súd jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že najvyšší súd v tejto veci postupoval a rozhodol zásadne odlišne ako v inej druhovo identickej veci.

3. Ústavnému súdu bola 25. septembra 2009 doručená aj ďalšia sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp 11/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009. Sťažnosti bola po doručení ústavnému súdu pôvodne pridelená sp. zn. Rvp 1689/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti P. o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha... Ministerstvo rozhodnutím sp. zn. 3537/2008-2.1/KD z 22. apríla 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania v predmetnej veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím sp. zn. 87/2008-rozkl. z 26. júna 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Sťažovateľ podal proti označenému rozhodnutiu ministra žalobu krajskému súdu, ktorou sa domáhal zrušenia tohto rozhodnutia, ako aj označeného rozhodnutia ministerstva ako správneho orgánu prvého stupňa, a vrátenia veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 150/2008 z 10. decembra 2008 žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 11/2009 z 2. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 11/2009 z 2. júna 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil najvyšší súd jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že najvyšší súd v tejto veci postupoval a rozhodol zásadne odlišne ako v inej druhovo identickej veci.

4. Ústavnému súdu bola 30. septembra 2009 doručená tiež sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp 24/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009. Sťažnosti bola po doručení ústavnému súdu pôvodne pridelená sp. zn. Rvp 1721/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti U., o povolenie výnimky na spracovania kalamity... Ministerstvo rozhodnutím sp. zn. 6170/2008-2.1/KD zo 4. júna 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania v predmetnej veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím sp. zn. 120/2008-rozkl. z 18. augusta 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Sťažovateľ podal proti označenému rozhodnutiu ministra žalobu krajskému súdu, ktorou sa domáhal zrušenia tohto rozhodnutia, ako aj označeného rozhodnutia ministerstva ako správneho orgánu prvého stupňa, a vrátenia veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 174/2008 z 28. januára 2009 žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 24/2009 z 2. júna 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5 Sžp 24/2009 z 2. júna 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil najvyšší súd jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že najvyšší súd v tejto veci postupoval a rozhodol zásadne odlišne ako v inej druhovo identickej veci.

5. Ústavnému súdu bola 15. októbra 2009 napokon doručená sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 19/2009 a jeho rozsudkom zo 17. septembra 2009. Sťažnosti bola po doručení ústavnému súdu pôvodne pridelená sp. zn. Rvp 1835/09.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal priznania postavenia účastníka konania vo veci žiadosti S. o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha... Ministerstvo rozhodnutím sp. zn. 3460/2008-2.1/KD z 22. apríla 2008 sťažovateľovi nepriznalo postavenie účastníka konania v predmetnej veci. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ rozklad, o ktorom rozhodol minister rozhodnutím sp. zn. 108/2008-rozkl. z 26. júna 2008 tak, že rozklad sťažovateľa zamietol a potvrdil napadnuté rozhodnutie ministerstva.

Sťažovateľ podal proti označenému rozhodnutiu ministra žalobu krajskému súdu, ktorou sa domáhal zrušenia tohto rozhodnutia, ako aj označeného rozhodnutia ministerstva ako správneho orgánu prvého stupňa, a vrátenia veci na ďalšie konanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 163/2008 zo 14. januára 2009 žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ v zákonnej lehote odvolal. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžp 19/2009 zo 17. septembra 2009 potvrdil rozsudok krajského súdu a sťažovateľovi nepriznal právo na náhradu trov konania.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 3 Sžp 19/2009 zo 17. septembra 2009, ako aj postupom, ktorý mu predchádzal, porušil najvyšší súd jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že najvyšší súd v tejto veci postupoval a rozhodol zásadne odlišne ako v inej druhovo identickej veci.

Na podporu názoru, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 8/2009 a jeho rozsudkom z 11. júna 2009, v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 10/2009 a jeho rozsudkom z 11. júna 2009, v konaní vedenom pod sp. zn.

5 Sžp 11/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp 24/2009 a jeho rozsudkom z 2. júna 2009 a v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžp 19/2009 a jeho rozsudkom zo 17. septembra 2009 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažovateľ vo všetkých uvedených sťažnostiach argumentuje identicky, keď popri poukazoch na ustálenú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa princípu právnej istoty v odôvodneniach týchto sťažností zhodne uvádza najmä:

„Dňa 29. 6. 2009 bolo právnej zástupkyni sťažovateľa doručené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v právnej veci druhovo totožnej s právnou vecou, v ktorej vydaný rozsudok Najvyššieho súdu je predmetom tejto sťažnosti. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sžp 41/2009 zo dňa 22. 6. 2009 prerušilo konanie o odvolaní žalobcu (sťažovateľa) proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 S 166/2008-74 zo dňa 20. 1. 2009, ktorým tento súd zamietol žalobu žalobcu (sťažovateľa), ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného – Ministerstva životného prostredia, ktorým žalovaný rozhodol o nepriznaní postavenia účastníka správneho konania žalobcovi – sťažovateľovi v konaní vedenom podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.

Najvyšší súd SR predložil citovaným rozhodnutím vec Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na rozhodnutie o predbežných otázkach...

Z uvedeného vyplýva, že Najvyšší súd SR postupoval vo veci, ktorá je predmetom tejto sťažnosti, zásadne odlišne ako v inej druhovo identickej veci. Z rozhodnutia o predložení veci Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev zo dňa 20. 1. 2009 vyplýva, že Najvyšší súd SR postupoval podľa článku 234 poslednej vety (Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, pozn.), teda že otázku týkajúcu sa výkladu komunitárneho práva musel predložiť Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, keďže proti jeho rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (v tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na výraz „bol nútený konať“ v odôvodnení citovaného rozhodnutia o prerušení konania). V tejto súvislosti sťažovateľ dáva za pravdu Najvyššiemu súdu SR o jeho povinnosti predložiť vec Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev vzhľadom na to, že proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR nie je prípustný opravný prostriedok podľa OSP a Ústavný súd SR nie je druhou opravnou inštanciou v konaní správneho súdnictva. Pokiaľ ide o odôvodnenie odlišného postupu Najvyššieho súdu SR, tak ako na to poukazuje v odôvodnení napadnutého rozhodnutia,

ktorá má byť zdôvodnená údajným naznačovaním komunitárneho rozmeru posudzovanej veci v neskorších odvolaniach sťažovateľa, táto skutočnosť je v rozpore s obsahom odvolaní sťažovateľa vo veci sp. zn. 5 Sžp 6/2009 a 5 Sžp 41/2009. Sťažovateľ predkladá v prílohe tohto podania tak odvolanie a podanie, ktorým bolo odvolanie doplnené vo veci, ktorá je predmetom tohto konania, tak odvolanie a podanie, ktorým bolo doplnené vo veci 5 Sžp 41/2009. Z obsahu týchto podaní sťažovateľa je zrejmé, že tieto sú s výnimkou spisových značiek a dátumov identické. Postup sťažovateľa v odvolacom konaní teda nebol dôvodom na zásadne odlišný postup Najvyššieho súdu SR v dvoch druhovo identických konaniach, v ktorých je sťažovateľ účastníkom konania. Postup Najvyššieho súdu SR, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia napadnutého touto sťažnosťou a vydanie tohto rozhodnutia je v rozpore s článkom, teda s právom sťažovateľa zakotvenom v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktoré zaručuje každému konať pred súdom zákonom stanoveným spôsobom, ak Najvyšší súd SR sa cítil byť viazaný povinnosťou predložiť vo veci 5 Sžp Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, potom ak takýmto spôsobom nepostupoval aj vo veci, ktorá je predmetom tohto konania, nepostupoval zákonným spôsobom, tak ako mu to ukladá čl. 2 ods. 2 Ústavy SR v spojení s čl. 234 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.“

Na základe tejto argumentácie sťažovateľ žiada, aby ústavný súd uznesením prijal jeho sťažnosti (vedené pôvodne pod sp. zn. Rvp 1636/09, sp. zn. Rvp 1651/09, sp. zn. Rvp 1689/09, sp. zn. Rvp 1721/09 a sp. zn. Rvp 1835/09) na ďalšie konanie a vo veci samej v náleze vyslovil, že postupom najvyššieho súdu v označených konaniach, ako aj jeho rozsudkami v týchto konaniach došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil tieto rozsudky, vrátil najvyššiemu súdu tieto veci na ďalšie konanie a zakázal mu pokračovať v porušovaní jeho práv. Sťažovateľ vo všetkých uvedených konaniach žiada tiež úhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú

porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 20 a § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažností sústredil na posúdenie ich opodstatnenosti. Vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci

a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Kľúčová (a v podstate jediná) námietka, ktorú sťažovateľ vo svojich sťažnostiach uplatňuje, spočíva v tvrdení, že odlišným rozhodnutím najvyššieho súdu v skutkovo a právne obdobných veciach došlo k porušeniu princípu právnej istoty, a tým aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva čl. 6 ods. 1 dohovoru (sťažovateľ má na mysli uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžp 41/2009 z 22. júna 2009, pozn.).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Zo sťažností a k nim priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ sa podľa § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) domáhal postavenia účastníka v konaniach o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha, resp. v konaní o povolení výnimky na spracovania kalamity... (sťažnosť pôvodne vedená pod sp. zn. Rvp 1721/09) z dôvodu, že v týchto konaniach budú priamo dotknuté jeho práva a právom chránené záujmy v zmysle Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia publikovaného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 43/2006 (ďalej len „Aarhuský dohovor“).

Ministerstvo v predmetných konaniach došlo k záveru, že nie sú splnené podmienky na priznanie postavenia účastníka konania podľa § 14 Správneho poriadku, a zároveň konštatovalo, že v zmysle § 82 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) môže mať sťažovateľ v týchto konaniach len postavenie zúčastnenej osoby, a preto v označených rozhodnutiach nepriznalo sťažovateľovi postavenie účastníka konania. Vo všetkých uvedených konaniach podal sťažovateľ rozklad, o ktorých minister rozhodol označenými rozhodnutiami tak, že potvrdil prvostupňové rozhodnutie a konštatoval, že postup správneho orgánu (ministerstva) bol v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny.

Na základe žalôb sťažovateľa o preskúmanie príslušných rozhodnutí správnych orgánov, v ktorých sťažovateľ zhodne namietal, že správne orgány mu v rozpore s čl. 9 Aarhuského dohovoru odňali právo byť účastníkom správnych konaní, rozhodoval ako vecne a miestne príslušný krajský súd, ktorý označenými rozsudkami žaloby zamietol, pretože usúdil, že žaloby nie sú dôvodné. Krajský súd v odôvodneniach týchto rozsudkov v zásade zhodne konštatoval, že *„čl. 9 Dohovoru* [(na ktorý sa žalobca odvoláva) rozumej Aarhuský dohovor, pozn.] *je aplikovateľný až prostredníctvom úprav vnútroštátneho práva, to znamená, že nie je priamo aplikovateľný.*

Podľa názoru súdu, ani logickým, ani gramatickým výkladom čl. 9 ods. 2 Dohovoru nemožno dôjsť k záveru, že by žalobcovi priamo Dohovorom mohlo vzniknúť právo zúčastňovať sa správneho a súdneho konania v postavení účastníka konania. Uvedené ustanovenie zmluvy zakladá povinnosť strany (štátu) prijať vo svojom vnútroštátnom práve také úpravy, aby mala zainteresovaná verejnosť prístup k procesu preskúmavania rozhodnutí buď pred súdom, alebo iným nestranným orgánom v prípadoch činností uvedených v článku 6 Dohovoru. Dohovor teda ukladá stranám (štátom) prijať zákonnú úpravu, na základe ktorej umožní zainteresovanej verejnosti zúčastňovať sa preskúmania rozhodnutí o činnostiach podľa čl. 6 pred súdom alebo iným orgánom, napr. prokuratúrou. Za účelom postupného zosúlaďovania vnútroštátnych predpisov s článkami Dohovoru, priebežného hodnotenia jeho vykonávania sa podľa čl. 10 strany Dohovoru schádzajú na pravidelných stretnutiach. Časový horizont, v ktorom má byť vnútroštátne právo upravené podľa požiadaviek Dohovoru, určený nie je. V danom prípade nebola splnená podmienka

podľa čl. 9 ods. 2 a 3 Dohovoru na to, aby sa žalobca stal účastníkom v správnom konaní, pretože nebol splnený predpoklad podľa vnútroštátneho práva (§ 82 ods. 3 zákona o ochrane prírody), nejedná sa o rozhodnutie o činnostiach podľa čl. 6 Dohovoru, ani o rozhodnutie, ktoré je v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.“ (citované z rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 S 90/2008 z 9. januára 2009, pozn.).

Proti označeným rozsudkom krajského súdu podal sťažovateľ odvolania, o ktorých rozhodol najvyšší súd napadnutými rozsudkami tak, že nimi všetky v tomto uznesení spomínané rozsudky krajského súdu potvrdil. Najvyšší súd svoje závery, na základe ktorých rozsudky potvrdil, podrobne rozviedol, napr. v rozsudku sp. zn. 5 Sžp 6/2009 z 2. júna 2009, na ktorý z dôvodu procesnej ekonómie odkázal v rozsudkoch sp. zn. 5 Sžp 11/2009 z 2. júna 2009 a sp. zn. 5 Sžp 24/2009 z 2. júna 2009 (veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 97/2010 a sp. zn. IV. ÚS 98/2010). V odôvodnení rozsudku sp. zn. 5 Sžp 6/2009 z 2. júna 2009 najvyšší súd najmä uviedol:

«Žalobca (sťažovateľ, pozn.) *predovšetkým v celom súdnom ako aj jemu predchádzajúcom správnom konaní poukazuje na tú skutočnosť, že rozsah procesných práv, ktoré slovenský právny poriadok garantuje v pozícii zúčastnenej osobe podľa § 15a Správneho poriadku, mu nezabezpečuje, v rozpore s čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, priamy prístup k súdnej ochrane.*

Podľa § 15a ods. 2 Správneho poriadku zúčastnená osoba má právo byť upovedomená o začatí konania a o iných podaniach účastníkov konania zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a na miestnej obhliadke, navrhovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia. Osobitný zákon môže ustanoviť zúčastnenej osobe viac práv.

Je nado všetku pochybnosť jasné, že procesná úprava civilného súdneho konania stále obsahujúca prostredníctvom svojej 5. časti aj úpravu správneho súdnictva, priznáva v zmysle § 250 ods. 2 a § 250m ods. 3 O. s. p. postavenie účastníka iba tomu, kto bol alebo musel byť účastníkom pôvodného správneho konania, a zúčastnenej osobe toto právo nepriznáva.

Podľa § 250 ods. 2 O. s. p. žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podať žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou

sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Podľa § 250m ods. 3 O. s. p. účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

Žalobca teda predkladá súdom na rozhodnutie situáciu, kedy mu žalovaný mal svojím rozhodnutím v tvrdenom rozpore s právom na prístup k spravodlivosti podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru odňať právo byť účastníkom v konaní podľa príslušných ustanovení zák. č. 543/2002 Z. z. (napríklad o povolenie výnimky z podmienok ochrany chránených živočíchov... v súlade s § 35 ods. 1 cit. zákona).

Aby takýto rozpor mohol žalobca namietať, musí mu medzinárodná zmluva o základných právach a ľudských slobodách zabezpečovať väčší rozsah takéhoto práva, ako mu zaručuje v súčasnosti platná vnútroštátna úprava.

Avšak z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru vyplýva, že navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správnemu alebo súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

Najvyšší súd potom v uvedenom ustanovení medzinárodnej zmluvy nevidí podporu pre tvrdenie žalobcu, že existuje rozpor medzi slovenským právnym poriadkom a čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, lebo v prípade úkonov, resp. opomenutí orgánov verejných osôb má každý v zmysle § 250t ods. 1 O. s. p. právo sa návrhom domáhať odstránenia nečinnosti (tzn. opomenutia) správneho orgánu, a rovnako aj v zmysle § 250v ods. 1 O. s. p. sa toto vzťahuje na odstránenie nezákonného zásahu (tzn. aktu, ktorý je v rozpore s vnútroštátnym právom nielen v oblasti životného prostredia).

Podľa § 250t ods. 1 prvá veta O. s. p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Podľa § 250v ods. 1 O. s. p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom

orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Najvyšší súd s prihliadnutím na celé znenie Aarhuského dohovoru dospel k záveru, že pod slovné spojenie „úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia", nie je možné subsumovať aj rozhodnutie správneho orgánu (ako individuálny správny akt), lebo toto slovné spojenie nie je v texte čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru výslovne uvedené, ale naopak, je uvedené výslovne v iných ustanoveniach cit. Aarhuského dohovoru (napríklad v čl. 6, čl. 9 ods. 1, 2 a 4), na ktoré sa však žalobca v svojich odvolacích dôvodoch neodvolával.

Na základe hore uvedeného rozboru potom Najvyšší súd musel dospieť k záveru, že žalobcom tvrdený rozpor medzi vnútroštátnym poriadkom a medzinárodnou zmluvou v jeho konkrétnom prípade neexistuje. Preto sa Najvyšší súd nemohol zaoberať jeho argumentmi o prednosti čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru pred zákonom v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.»

Najvyšší súd v rozsudkoch sp. zn. 3 Sžp 8/2009 z 11. júna 2009, sp. zn. 3 Sžp 10/2009 z 11. júna 2009, ako aj rozsudku v rozsudku sp. zn. 3 Sžp 19/2009 zo 17. septembra 2009 okrem iného uviedol:

„Právny stav vyplývajúci zo zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane a prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je nesporný. V správnom konaní, vo veci žiadosti W. s. r. o. ... zo Z., o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha... je v zmysle § 82 ods. 3, prvá veta zák. č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov účastníkom konania len žiadateľ, ak tento zákon neustanovuje inak. Zákon č. 543/2002 Z. z. ako lex specialis (§ 81 ods. 1) kategoricky vymedzil okruh účastníkov správneho konania a tým vylúčil možnosť subsidiárnej aplikácie všeobecnej definície účastníkov správneho konania ust. § 14 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Žalobca má v tomto administratívnom konaní procesné postavenie zúčastnenej osoby

v zmysle § 82 ods. 3, tretia veta zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Zo stanovísk žalobcu vyplýva, že procesné postavenie zúčastnenej osoby mu neumožňuje plne realizovať jeho oprávnenia podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánu verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom.

Žalobca tvrdil, že právo byť účastníkom konania v administratívnych konaniach vedených pred I. stupňovým správnym orgánom, aj žalovaným vyvodzuje z ustanovenia článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, ktorý, ako je to zrejmé z jeho exaktnej formulácie, zaručuje členom verejnosti prístup k správnemu alebo súdnemu konaniu, umožňujúcemu napadnutie úkonov súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2.

Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správnemu alebo súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

Najvyšší súd poukazuje na to, že ust. čl. 9 ods. 3 Dohovoru je nevyhnutné vykladať v spojení s čl. 6 ods. 1, písm. b/ Dohovoru pri posudzovaní výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha... a intenzity jej vplyvu na životné prostredie. Formy a rozsah prístupu zainteresovanej verejnosti k správnemu a súdnemu konaniu sú ponechané na vnútroštátne právo, ktoré ich môže v zmysle čl. 6 ods. 1, písm. b/ Dohovoru vnútroštátne upraviť s ohľadom na intenzitu ich vplyvu na životné prostredie.

Z dikcie čl. 9 ods. 3 Dohovoru je zjavné, že odkazuje na splnenie podmienok vo vnútroštátnom práve. Rozsah účasti z hľadiska vnútroštátneho je žalobcovi zabezpečený procesným postavením zúčastnenej osoby, ktoré procesné postavenie považuje najvyšší súd za primerané a proporcionálne vo vzťahu k intenzite vplyvu povolenia výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha... na životné prostredie. Táto činnosť nepatrí medzi Dohovorom pomenované (Príloha 1 Dohovoru) činnosti s významným vplyvom na životné

prostredie. Obiter dictum najvyšší súd poznamenáva, že pri týchto činnostiach forma účasti verejnosti by mala byť najširšia, t. j. vo forme účastníka správneho konania. Z toho vyplýva, že pri iných činnostiach (ako je povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného živočícha... na životné prostredie) je forma zainteresovanej verejnosti účasti užšia – t. j. v procesnom postavení zúčastnenej osoby.“

Ústavný súd v súvislosti s citovaným poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

V danom prípade možno vo vzťahu k rozsudkom najvyššieho súdu napadnutých sťažnosťami sťažovateľa konštatovať, že sú primeraným spôsobom odôvodnené a nemožno ich považovať ani za arbitrárne.

Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd zásadne odlišným spôsobom rozhodol v jeho právne i skutkovo obdobnej veci uznesením sp. zn. 5 Sžp 41/2009 z 22. júna 2009, ktorým konanie prerušil a Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva predložil na rozhodnutie nasledujúce predbežné otázky:

«1. Je možné článku 9 Aarhuského dohovoru, a (o najmä jeho odseku 3, s prihliadnutím na hlavný cieľ sledovaný touto medzinárodnou zmluvou, tzn. že narúša klasickú koncepciu aktívnej legitimácie tým, že priznáva postavenie účastníka konania aj verejnosti, resp. zainteresovanej verejnosti, priznať bezprostredný účinok („self-executing efect") medzinárodnej zmluvy za situácie, keď Európska únia po tom, ako dňa 17. 02. 2005 pristúpila k tejto medzinárodnej zmluve, nevydala do dnešného dňa komunitárny predpis vykonávajúci uvedenú zmluvu pre podmienky komunitárneho práva?

2. Je možné článku 9 Aarhuského dohovoru, a to najmä jeho odseku 3, potom, čo sa stal súčasťou komunitárneho práva, priznať účinok priamej aplikovateľnosti alebo priameho účinku komunitárneho práva v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora?

3. Ak je odpoveď na otázku 1 alebo 2 kladná, potom je možné vykladať čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru s prihliadnutím na hlavný cieľ sledovaný touto medzinárodnou zmluvou, že pod pojem „úkony orgánu verejnej správy" je nutné zahrnúť aj úkon spočívajúci vo vydaní rozhodnutia, tzn. že možnosť prístupu verejnosti k súdnemu konaniu v sebe zahŕňa aj právo napadnúť samotné rozhodnutie správneho orgánu, ktorého nezákonnosť spočíva v dopade na životné prostredie?»

Najvyšší súd odôvodnil svoj procesný postup najmä:

«... Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v odvolacom konaní z celkového počtu 112 odvolaní predložených žalobcom bolo už 35 rozhodnutých tak, že odvolaniu nebolo vyhovené. Avšak počas odvolacieho konania pri rozhodovaní v tak rozsiahlom počte prípadov boli Najvyšším súdom Slovenskej republiky vyhodnotené aj argumenty žalobcu (predovšetkým išlo o časovo neskoršie doručené odvolania), ktoré vyvolávajú pochybnosti o správnosti aplikácie článku 9 Aarhuského dohovoru na postavenie žalobcu (generálne verejnosti) ako účastníka konania najmä v zmysle zásad obsiahnutých v preambule Aarhuského dohovoru, ktorý sa stal odo dňa 17. 02. 2005 súčasťou komunitárneho práva (čl. 300 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) vzťahujúceho sa nielen k problematike upravenej v I. pilieri Európskej únie, tzn. čl. 174 a 175 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, ale aj k základným úlohám Európskeho spoločenstva (zlepšovania kvality životného prostredia) podľa čl. 2 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Uvedenú

skutočnosť žalovaný v svojom vyjadrení k žalobe potvrdzuje, avšak otázku aplikačnej prednosti medzinárodnej zmluvy porovnával nie šťastným spôsobom s kritériami Európskeho súdneho dvora pre priamy účinok sekundárneho komunitárneho práva...

Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky by nebolo v súlade s požiadavkami účinnej implementácie komunitárneho práva, pokiaľ by vnútroštátne predpisy (tzn. zákon o ochrane prírody) nenáležitým spôsobom zužovali okruh osôb (verejnosti) majúcich právo byť účastníkmi konania vo veciach ochrany životného prostredia oproti úprave obsiahnutej v Aarhuskom dohovore ako časti komunitárneho práva...

V záujme ochrany práv žalobcu a vzhľadom k argumentom predloženým účastníkmi počas konania a tiež s ohľadom na zavedenú judikatúru Európskeho súdneho dvora ohľadne použiteľnosti komunitárneho práva v danom spore sa Najvyšší súd Slovenskej republiky obrátil na Európsky súdny dvor s vyššie uvedenými predbežnými otázkami...

A) K prvej predbežnej otázke:

19. Základným problémom, ktorý bol pred Najvyšší súd odvolaním predložený, spočíva v hľadaní odpovede na otázku, či účinky článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru ako súčasti komunitárneho práva nastávajú pre verejnosť v Európskej únii, aj keď podmienky pre príslušný skutkový stav vychádzajúci z ochrany krajiny a prírody neboli vykonané sekundárnym komunitárnym predpisom. Až na základe vyriešenia takto položenej predbežnej otázky môže Najvyšší súd posúdiť samotný vplyv článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru na postavenie žalobcu v správnom konaní. Pritom pre Najvyšší súd ako pre každý štátny orgán platí komunitárna požiadavka obsiahnutá v článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého členské štáty vykonajú všetky vhodné všeobecné a osobitné opatrenia k splneniu záväzkov, ktoré vyplývajú z tejto zmluvy alebo sú dôsledkom činnosti orgánov Spoločenstva, uľahčujú mu plnenie jeho úloh a zdržia sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť uskutočnenie cieľov tejto zmluvy.

20. Ďalej Najvyšší súd nemôže pri konaní o podanom odvolaní prehliadnuť tú skutočnosť, že Európske spoločenstvá pristúpili k Aarhuskému dohovoru dňa 25. júna 1998 súčinnosťou od 17. 02. 2005 v zmysle Rozhodnutia Rady EÚ č. 2005/370/EC (publikované in: ÚV L 124, 17. 5. 2005, str. 1). Podľa odbornej literatúry sa potom medzinárodný dohovor, ku ktorému Európske spoločenstvá pristúpili, stáva súčasťou primárneho komunitárneho práva (článok 300 ods. 7 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva).

Najmä odseky 1 a 2 preambule hore uvedeného Rozhodnutia Rady EÚ zdôrazňujú myšlienku účasti verejnosti pri ochrane životného prostredia.

21. Po pristúpení boli orgánmi Európskej únie/ Európskych spoločenstiev vykonané rôzne legislatívne kroky na zabezpečenie implementácie Aarhuského dohovoru. Bolo napríklad prijaté Nariadenie (ES) č. 1367/2006 o aplikácii ustanovení Aarhuského dohovoru na orgány a subjekty Spoločenstiev. Takisto bol vypracovaný Návrh smernice ES o prístupe k právnej ochrane vo veciach životného prostredia. Tento návrh by mal smerovať k všeobecnému zabezpečeniu prístupu verejnosti k súdnej ochrane vo veciach životného prostredia, poprípade k úplnej transpozícii (predovšetkým) článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru do komunitárneho práva, tzn. s účinkami aj k vnútroštátnym poriadkom členských štátov. Komisiou ES bol predložený do legislatívneho procesu v októbri 2005. Najvyšší súd má zistené, že po vydaní nesúhlasného stanoviska Rady (jún 2005) sa zatiaľ v ďalšom rokovaní o predloženom návrhu nepokračuje.

22. Za tejto situácie je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky oprávnená prvá predbežná otázka, ktorá vychádza z pozície Európskych spoločenstiev, že hoci pristúpením k Aarhuskému dohovoru bol Európskymi spoločenstvami deklarovaná snaha o uznanie zvýšeného procesného štandardu verejnosti v procese ochrany životného prostredia (ako jedného zo základných cieľov Európskeho spoločenstva), avšak konkrétne výhody by sa verejnosti v súdnom konaní nemohli poskytnúť z dôvodov majúcich svoj základ v zložitom komunitárnom legislatívnom procese?

B) K druhej predbežnej otázke:

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky za ďalší krok komunitárnej legislatívy smerujúcim k naplneniu cieľa sledovaného Aarhuským dohovorom považuje zmenu Smernice Rady č. 85/337/EHS (vrátane Smernice č. 96/61/ES) o hodnotení účinkov niektorých verejných a súkromných projektov na životné prostredie. Úplné znenie tejto smernice obsahuje zmeny prinesené Smernicou č. 2003/35/ES o účasti verejnosti pri príprave niektorých projektov a programov týkajúcich sa životného prostredia, pokiaľ ide o zdôrazňovania účasti verejnosti na tvorbe týchto projektov a následného prístupu k právnej ochrane.

24. Rovnako pri pokladaní predbežných otázok Najvyšší súd Slovenskej republiky zohľadnil vývoj judikatúry Európskeho súdneho dvora (konkrétne ide o rozhodnutia Prvostupňového súdu) vo veci účasti verejnosti v záležitostiach ochrany životného prostredia vrátane tvorby dotknutých projektov a prístupu k právnej ochrane má v zmysle čl. 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva významný vplyv na rozhodovaciu činnosť vnútroštátnych súdov.

25. Vo svojom najstaršom rozhodnutí sp. zn. T-585/93, Stichting Greenpeace Council a spol. v. Komisia ES (09. 08. 1995) súd s odkazom na staršiu judikatúru (C-25/62, Plaumann) konštatoval, že verejné záujmy vrátane ochrany životného prostredia majú v svojej podstate „difúzny" charakter, tzn. že nie sú priraditeľné ku konkrétnemu subjektu. Organizácie zaoberajúce sa ochranou životného prostredia preto nemôžu splniť podmienku aktívnej legitimácie na podanie žaloby proti napadnutému aktu (konkr. v prípade rozhodnutie Komisie ES o finančnej podpore výstavby elektrární) uvedenú v čl. 230 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev. Obdobný záver vyslovil v tom čase aj o legitimácii miestnych obyvateľov.

26. V ďalšom rozhodovacom vývoji Prvostupňového súdu, v čase pred pristúpením k Aarhuskému dohovoru, nie je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vidieť badateľný judikatúrny posun (sp. zn. T-219/95 R, Marie-Thérèse Danielsson a spol. v. Komisia ES /1995/, spojené veci sp. zn. T-236/04 and T-241/04, European Environmental Bureau (EEB) and Stichting Natuur en Milieu v. Komisia ES /2005/ a T-264/04, WWF European Policy Programme v. Komisia ES /2007/).

27. Naopak v relatívne poslednom rozhodnutí sp. zn. T-37/04, Regiao autonoma dos Açores v. Komisia ES /zo dňa 01. 07. 2008/ Prvostupňový súd už prihliadol k obsahu čl. 9 ods. 3 Aarhuského Dohovoru v tom duchu, že zdôraznil jeho výslovný odkaz na „kritériá, ak sú vôbec niektoré stanovené vo vnútroštátnom poriadku členských štátov Dohovoru", pričom spomenuté kritériá, vo vzťahu k žalobám pred súdmi Európskych spoločenstiev sú zakotvené v čl. 230 Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev a ďalej čl. 10 až 12 Nariadenia č. 1367/2006 vymedzujú procesné podmienky, po splnení ktorých môžu niektoré mimovládne organizácie podať takúto žalobu v zmysle čl. 230 cit. Zmluvy. Nakoľko však v danej veci tieto podmienky uvedené v čl. 10 až 12 cit. nariadenia splnené neboli, súd žalobu autonómnej oblasti Azorských ostrovov proti nariadeniu týkajúceho sa regulácie

rybolovu odmietol so záverom, že žalobcu nie je možné považovať za osobne dotknutého napadnutým nariadením.

28. Vzhľadom na hore uvedené závery musel Najvyšší súd prijať záver, že judikatúra Európskeho súdneho dvora nesignalizuje nič, čo by potvrdzovalo neprípustnosť, resp. odmietanie aplikácie čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru na komunitárnej úrovni. Naopak, judikatúra Európskeho súdneho dvora v posledne hore citovanom rozhodnutí prikladá zásadný aplikačný dôraz článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru za situácie, keď pomeriava komunitárne kritériá na podanie žaloby v zmysle čl. 230 Zmluvy o Európskom spoločenstve.

29. Potom je podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opodstatnená aj druhá otázka, ktorá smeruje k zisteniu, či Európsky súdny dvor prizná právu zakotvenému v článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, účinok bezprostrednej použiteľnosti charakterizujúce niektoré komunitárne práva alebo priamy účinok, ako priznáva niektorým právam uvedeným v sekundárnych komunitárnych predpisoch.

Príslušné vnútroštátne právo

30. Žalobca počas celého správneho a nasledujúceho súdneho konania týkajúceho sa preverenia zákonnosti postupu správneho orgánu vo veci povolenia výnimky z predpisov na ochranu prírody vyjadroval svoj nesúhlas s postavením zúčastnenej osoby, ktoré je mu v konaní podľa § 40 ods. 2 zákona o ochrane prírody v zmysle § 82 ods. 3 posledná veta citovaného zákona nielenže ponúkané, ale aj bolo nepriamo priznané.

31. Podľa § 40 ods. 2 posledná veta zákona o ochrane prírody môže orgán ochrany prírody v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o chránené druhy živočíchov, ktoré sú zároveň poľovnou zverou, výnimku možno povoliť až po dohode s ministerstvom pôdohospodárstva.

32. Podľa § 82 ods. 3 posledná veta zákona o ochrane prírody združenie s právnou subjektivitou, 114) ktorého predmetom činnosti najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny (§ 2 ods. 1) a ktoré písomne oznámi svoju účasť v konaní najneskôr do siedmich dní od upovedomenia podľa odseku 7, je zúčastnenou osobou.

C) K tretej predbežnej otázke:

33. Prvé pochybnosti o súlade hore uvedených ustanovení slovenského práva s komunitárnou úpravou vyjadrenou prostredníctvom článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru vyvolávajú zmeny znenia § 82 ods. 3 zákona o ochrane prírody, ktoré s účinnosťou do 30. 11. 2007 verejnosti (tzn. záujmovému združeniu občanov) priznávalo postavenie účastníka konania, tzn. zaručovalo mu aj prístup k súdnemu konaniu. Avšak po tomto dátume procesná pozícia verejnosti v slovenskom právnom poriadku sa zredukovalo na postavenie zúčastnenej osoby.

34. Na tomto mieste Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti, že v danej veci a za súčasnej právnej situácie (ide o správne konanie o žiadosti na vydanie povolenia na usmrtenie chráneného živočícha... žijúceho vo voľnej prírode, ktorého teritórium nie je vymedzené vlastníckymi vzťahmi, ale biologickými potrebami tohto živočícha) je veľmi ťažké si predstaviť, že by niekto iný (napríklad vlastník alebo správca pozemkov dotknutých pobytom uvedeného chráneného živočícha) bol oprávnený vystupovať v záujme ochrany prírody proti záujmom sledovaným samotným žiadateľom, tzn. poľovníckym združením. Preto pozícia verejného ochrancu životného prostredia načrtnutá pre verejnosť prostredníctvom preambule Aarhuského dohovoru a čiastočne aj prostredníctvom článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru nenachádza podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky patričnú odozvu v slovenskej úprave procesných práv zúčastnenej osoby.

35. Preto žalobca v odvolaní predovšetkým poukazuje na to, že rozsah procesných práv, ktoré slovenský právny poriadok garantuje zúčastnenej osobe podľa § 15a Správneho poriadku, mu nezabezpečuje, v rozpore s č1. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, priamy prístup k súdnej ochrane.

Podľa § 15a ods. 2 Správneho poriadku zúčastnená osoba má právo byť upovedomená o začatí [správneho] konania a o iných podaniach účastníkov [správneho] konania, zúčastniť sa na ústnom pojednávaní a na miestnej obhliadke, navrhovať dôkazy a doplnenie podkladu rozhodnutia. Osobitný zákon môže ustanoviť zúčastnenej osobe viac práv. [V danom prípade však možnosť obsiahnutá v poslednej vete nebola slovenským zákonodarcom využitá].

36. Je nado všetku pochybnosť jasné, že procesná úprava slovenského civilného súdneho konania, stále obsahujúca prostredníctvom svojej 5. časti aj úpravu správneho súdnictva, priznáva v zmysle § 250 ods. 2 a § 250m ods. 3 O. s. p. postavenie účastníka

súdneho konania iba tomu, kto bol alebo musel byť účastníkom pôvodného správneho konania, a zúčastnenej osobe toto právo nepriznáva.

Podľa § 250 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku žalobcom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník správneho konania bola rozhodnutím a postupom správneho orgánu ukrátená na svojich právach. Podať žalobu môže aj fyzická alebo právnická osoba, s ktorou sa v správnom konaní nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo.

Podľa § 250m ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

37. Ako bolo v úvode Najvyšším súdom Slovenskej republiky konštatované, pokiaľ by sa stotožnil so závermi žalovaného správneho orgánu, že slovenský právny poriadok (konkrétne ustanovenie § 82 zákona o ochrane prírody) žalobcovi v pozícii verejného ochrancu životného prostredia, tzn. verejnosti, nepriznáva procesné práva účastníka správneho konania, potom by však Najvyšší súd Slovenskej republiky musel na druhej strane v zhode so žalovaným konštatovať, že procesné postavenie žalobcovi neumožňuje nielen vyvolať, ale ani aj vstúpiť do súdneho konania. Avšak obsah článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru, na ktorý sa žalobca argumentačne odvoláva, jednoznačne neodmieta záver, že verejnosť (konkrétne ide o členov verejnosti definovaných prostredníctvom čl. 2 ods. 4 Aarhuského dohovoru vrátane záujmových združení) má mať vo vnútroštátnom práve zaručené nielen plné právo na prístup k správnemu, ale aj na prístup k súdnemu konaniu.

38. Ďalším problémom kladeným pred Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý má svoj základ vo výklade článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru ako súčasti komunitárneho práva, za situácie, pokiaľ dôjde k záveru, že ide o bezprostredne aplikovateľné právo, je to, aký je rozsah tohto práva. Tento rozsah práva je textom článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru vymedzený nasledovne:

že navyše bez toho, aby boli dotknuté procesy preskúmania uvedené v odsekoch 1 a 2, každá strana zabezpečí, ak sú splnené podmienky uvedené v jej vnútroštátnom práve, ak sú nejaké, aby členovia verejnosti mali prístup k správnemu alebo súdnemu konaniu umožňujúcemu napadnutie úkonov a opomenutí súkromných osôb a orgánov verejnej moci, ktoré sú v rozpore s jej vnútroštátnym právom v oblasti životného prostredia.

39. Práve nejasnosť a relatívne vnútorná rozpornosť medzi zámerom (cieľ a účel) sledovaný Aarhuským dohovorom na strane jednej a hore uvedeným slovným spojením výslovne obsiahnutým v článku 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru (úkonov a opomenutí) na strane druhej viedli Najvyšší súd Slovenskej republiky k položeniu tretej otázky, ktorá sleduje výslovne interpretačné oprávnenie Európskeho súdneho dvora pre oblasť komunitárneho práva.

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky je si vedomý tej skutočnosti, že v prebiehajúcich odvolacích konaniach bolo z celkového počtu 112 odvolaní predložených žalobcom už 35 rozhodnutých tak, že odvolaniu nebolo vyhovené. Slovenské súdy akceptujú zásadu právnej istoty, v zmysle ktorej musí súd zdôvodniť, prečo rozhodol alebo zamýšľa sa odchýliť od svojej doterajšej judikatúry. Takáto procesná situácia potom predurčuje aj osud zvyšných odvolaní podaných žalobcom. Avšak, ako už bolo viackrát zdôraznené, žalobca otázku vplyvu komunitárneho práva na prejednávanú vec začal naznačovať až v svojich posledných odvolaniach, pričom právomoc Európskeho súdneho dvora v tejto veci nie je zoslabená ani zásadou „acte clair", resp. „acte eclair". Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky bol aj za tejto situácie v súlade s vnútroštátnym procesným poriadkom nútený konať podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva.»

Popri sťažnostiach, ktoré tvoria predmet tohto rozhodnutia, predložil sťažovateľ ústavnému súdu aj ďalšie sťažnosti, z ktorých ústavný súd už viacero predbežne prerokoval a uzneseniami rozhodol o ich odmietnutí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (napr. III. ÚS 341/09, III. ÚS 359/09, III. ÚS 390/09, III. ÚS 2/2010 atď.).

Svoje rozhodnutia o odmietnutí týchto sťažností z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd založil predovšetkým na svojom zistení, že týmito sťažnosťami napádané rozhodnutia najvyššieho súdu boli identické s viacerými jeho ďalšími rozhodnutiami, ktoré sa týkali obdobného právneho problému vo veciach sťažovateľa (ako žalobcu), a pritom tieto rozhodnutia časovo predchádzali vydaniu odlišného rozhodnutia najvyššieho súdu – uznesenia sp. zn. 5 Sžp 41/2009 z 22. júna 2009, na ktoré poukazuje v týchto sťažnostiach sťažovateľ. Za týchto okolností podľa ústavného súdu „vyznieva absurdne tvrdenie sťažovateľa o nepredvídateľnom postupe v rozhodovaní, ktoré predchádzalo odlišnému

postupu a ktoré bolo zároveň obdobné s viacerými rozhodnutiami najvyššieho súdu v skutkovo a právne podobnej veci“, pričom „Toto odlišné rozhodnutie zároveň nie je odlišným meritórnym rozhodnutím, ale rozhodnutím o prerušení konania a predložení predbežných otázok na rozhodnutie Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev. Sťažovateľ teda porovnáva obsah rozhodnutí vydaných v odlišnej forme a odlišnej fáze konania (citované z uznesenia sp. zn. III. ÚS 341/09 z 10. novembra 2009).“.

V nadväznosti na skutočnosť, že sťažovateľ v predmetných sťažnostiach odvodzoval svoje tvrdenie o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v podstate od jedinej (kľúčovej) námietky, podľa ktorej došlo odlišným rozhodnutím najvyššieho súdu v skutkovo a právne obdobných veciach k porušeniu princípu právnej istoty, a tým aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva čl. 6 ods. 1 dohovoru, dospel potom ústavný súd na základe uvedeného zistenia, ako aj konštatovania, že napadnuté rozsudky najvyššieho súdu sú z hľadiska sťažovateľom aplikovanej sťažnostnej námietky (identicky uplatnenej vo všetkých sťažnostiach, ktorých sa týka) primeraným spôsobom odôvodnené a nemožno ich považovať ani za arbitrárne, k záveru, že tieto sťažnosti sa dajú kvalifikovať ako zjavne neopodstatnené.

Ústavný súd aj naďalej považuje svoje závery k uvedenej sťažnostnej námietke sťažovateľa prijaté vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach za relevantné s výnimkou sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžp 19/2009 zo 17. septembra 2009, ktoré bolo vydané už po odlišnom rozhodnutí najvyššieho súdu – uznesení sp. zn. 5 Sžp 41/2009 z 22. júna 2009, vo vzťahu ku ktorému je argumentácia sťažovateľa z časového hľadiska zodpovedajúca. Ústavný súd však napriek tomu považuje, aj pokiaľ ide o sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžp 19/2009 zo 17. septembra 2009, vyčkať a meritórne vo veci rozhodnúť až po rozhodnutí Súdneho dvora Európskych spoločenstiev. Zároveň ústavný súd dodáva, že materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd nevylučuje, ale naopak umožňuje, aby ostatné napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu z hľadiska namietaného porušenia ústavou

garantovaných práv označených sťažovateľom posúdil aj nad rámec v sťažnosti uplatnených námietok.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre už zdôraznil (IV. ÚS 206/08), že „Súčasťou takého právneho základu však po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je aj výklad práva spoločenstva podľa čl. 234 zmluvy Súdnym dvorom ES v konaní o prejudiciálnej otázke. V takom prípade je však výklad práva spoločenstva v rozsudku Súdneho dvora ES súčasťou právneho základu rozhodovania vo veci samej.“. V tom istom rozhodnutí ústavný súd zároveň upozornil, že „Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru ES, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom treba pripomenúť aj jeho povinnosť podľa § 1 v spojení s § 109 ods. 1 písm. c) OSP zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania... Nepredloženie veci Súdnemu dvoru ES v prípadoch, keď je príslušný súd povinný tak urobiť, môže znamenať odňatie zákonnému sudcovi aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zmysle ktorého má každý právo na to, aby jeho vec bola prejednaná súdom zriadeným na základe zákona.“.

Ústavný súd vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 206/08 tiež uviedol, že „Účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora ES spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdnym dvorom ES pri výklade komunitárneho práva. Konanie podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva je založené na deľbe úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev. Je vecou len vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke pre vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj

relevantnosť otázok, ktoré položí Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev. V dôsledku toho je Súdny dvor Európskych spoločenstiev v zásade povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva spoločenstva (napríklad rozsudok z 11. júla 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra).“.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd tiež pripomenul, že „ak vnútroštátny sudca nepredloží prejudiciálnu otázku komunitárnemu sudcovi v konkrétnej veci, kde to bola jeho povinnosť, nielen možnosť tak urobiť, potom v takom prípade to môže za istých okolností zakladať zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva postupom a rozhodovaním vnútroštátneho súdu (pozri napríklad rozsudok z 30. septembra 2003 vo veci Kobler proti Rakúskej republike, C-224/01).“.

Najvyšší súd v sťažnosťami napadnutých rozsudkoch dospel k záveru, že sťažovateľovi neprislúcha postavenie účastníka príslušných správnych konaní na základe interpretácie čl. 9 Aarhuského dohovoru, ktorý tvorí súčasť komunitárneho práva. Ústavný súd v tejto súvislosti považoval za vhodné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Z uvedeného vyplýva, že jednoznačný záver o tom, či vo veciach sťažovateľa najvyšší súd konal v súlade s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je podmienený tým, či v týchto veciach najvyšší súd ústavne konformným spôsobom interpretoval čl. 9 Aarhuského dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu odpoveď na túto otázku nemožno formulovať v rámci predbežného prerokovania sťažností sťažovateľa, ale až po ich prijatí na ďalšie konanie v konaní vo veci samej.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) alebo Trestného poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

V danom prípade sa sťažnosti vedené pod sp. zn. IV. ÚS 95/2010, sp. zn. IV. ÚS 96/2010, sp. zn. IV. ÚS 97/2010, sp. zn. IV. ÚS 98/2010 a sp. zn. IV. ÚS 99/2010 týkajú tých istých účastníkov konania (sťažovateľ a najvyšší súd), pričom navyše sú takmer identické z hľadiska právnej argumentácie použitej v nich sťažovateľom, ako aj z hľadiska právneho problému, ku ktorému bude potrebné zo strany ústavného súdu prijať meritórny záver.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažností rozhodol podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde o prijatí označených sťažností na ďalšie konanie a zároveň tiež o ich spojení na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.

Podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy [čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Ú. v. ES C 325, 24. 12. 2002), pozn.].

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Vo veciach sťažností sťažovateľa je ústavný súd z hľadiska vnútroštátneho práva súdom, proti rozhodnutiu ktorého nemožno podať opravný prostriedok (čl. 133 ústavy), čo vytvára možnosť na to, aby podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde prerušil konanie o týchto sťažnostiach a požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke vo veci interpretácie čl. 9 Aarhuského

dohovoru. Takýto postup by bol ale nadbytočný, keďže tak už urobil najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009.

Za daných okolností považoval ústavný súd za vhodné uplatniť postup podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde, a preto prerušil konanie o sťažnostiach sťažovateľa až do okamihu zaslania relevantného rozhodnutia Súdneho dvora Európskych spoločenstiev najvyššiemu súdu v konaní vedenom týmto súdom pod sp. zn. 5 Sžp 41/2009 (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2010